

T4KF

SKÅNSKA TRÄNGREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Augusti 2023 • nr 29

Trängare till häst
Hörberg 1920
Hässleholms museum

Ordföranden har ordet – sommaren 2023

Ordföranden Nils Olof Johansson

T 4 kamrater!

Precis innan sommarsolståndet skrivs dessa rader. Höstens nummer blir en blandning av gammalt och nytt. I vårt besök på T 3 – som var väl värt ett antal timmar på tåget- blev vi uppdaterade om vad som händer inom försvarsmakten och på två av våra regementen, ett på gång att nyetableras (I 21) och ett annat med full snurr på verksamheten (T 2).

Jag hoppas nu att vi kan välkomna regementsledningen på T 2 till vårt höstmöte. Man kan också konstatera att i mångt och mycket är det gamla erfarenheter som kommer igen vad gäller utveckling av verksamhet och organisation inom försvaret.

Stödet till Ukraina fortsätter och Sverige har nu även tillfört Leopard 2 (stridsvagn 122) och artillerisystem Archer. Hur det går med Ukrainas motoffensiv vet vi inte mycket om i denna stund men man kan hoppas att de omfattande stödpaketet med materiel mm som tillförs från Nato m fl får effekt och att denna katastrof på något sätt kan avslutas.

Välkomna till höstmötet den 11 okt!

Nils Olof Johansson

Augusti 2023 • nr 29

Ansvarelig utgivare: Nils Olof Johansson

Redaktionsgrupp: Peter Alf, Nils Olof Johansson, Uno Nilsson och Olavi Olson

E-postadress: t4kf@outlook.com

Hemsida: www.t4-kamratforening.se Använd gärna kontaktformuläret på hemsidan

Kontakt: Ordförande Nils Olof Johansson, 0768-540865. Sekreterare Olavi Olson, 0704-308814

Vårt Försvar - ur C T 2 perspektiv

Text: Lisa Skoglund

Bild: David Bohman, Robin S. Krüger/Försvarsmakten

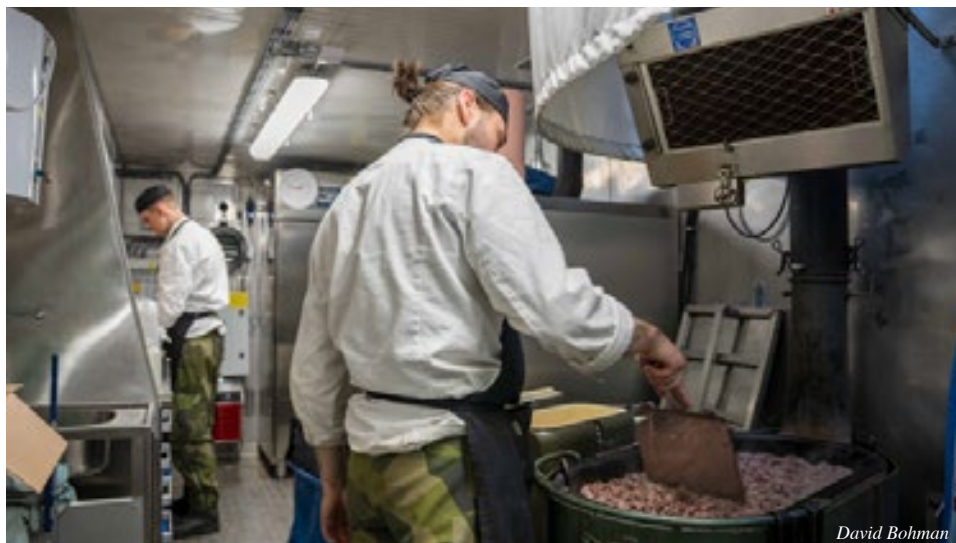
Välkommen till Göta trängregemente, T 2. Jag heter Lisa Skoglund och är regementschef här sedan ett år tillbaka. Att bli regementschef på T 2 gjorde mitt eget hjul runt – jag är ”uppvuxen” på T 3 i Sollefteå. Så nu är det en ur-trängare på toppen här.

Här pågår det utbildningar av olika slag. Årets värnpliktskull är nu i sitt förbandsskede där de som individer med olika kompetenser ska sammanföras till att verka som förband. Finalen är FM-övning AURORA 23 i slutet på maj. Därefter är soldaterna klara för att krigsplaceras i något av T 2 krigsförband. Det jag möter är glada soldater som vill ha bra utbildning. Kriget i Europa visar tydligt på att soldaterna är här för att de vill kunna göra skillnad.

En annan typ av utbildning är den officersutbildning som sker vid regementet. Det är kadetterna på Officersprogrammet, OP, som gör sin verksamhetsförlagda utbildning under 12 månader vid FM Logistik och motorskola, LogS. Det är även SOU-kadetter, specialistofficersutbildningen, som gör sina 18 månader och slutligen vår utbildning av reservofficerare, RO, som gör 5 månader. Logistikutbildningen består i olika långa perioder av logistiktaktik, logistikledning, logistikens delfunktioner och materielkunskap. Detta sker till del sedan några år tillbaka på engelska vilket ligger mycket bra i fas i dessa dagar

med en svensk ansökan om medlemskap i NATO. På LogS sker också utbildning av t ex fordonsinstruktörer och instruktörer i transport av farligt gods som för ett förband som T 2 med mycket fordon och flera transporter av ammunition och drivmedel mm är viktig kompetens att ha på många medarbetare för redundans.

David Bohman

En av regementets stora fördelar är bredden på våra uppgifter med värnpliktsutbildning, stående förband och en skola som ger många samordningsfördelar och också enkelt att snabbt skifta resurser mellan enheterna för där de behövs bäst för stunden. Detta ger samtidigt en av våra största utmaningar i tillväxten, nämligen den att väga av resurserna - främst personal - i det kommunicerande kärl som uppstår när given mängd personal ska genomföra utökad verksamhet. Att växa samtidigt med ökad värnpliktsutbildning, utbilda fler kadetter, öva krigsförbanden oftare och samtidigt skapa större stående förband skapar växtvärk. Hur tar vi, T 2, oss an det? Arbete pågår men det krävs nya arbetsmetoder, att inte alltid göra som förr och en fortsatt god rekrytering. Här har vi bara börjat förändringsresan.

Kriget i Ukraina, ca 200 mil öster om Skövde, har påverkat T 2 verksamhet till del. T 2 GSS/K-soldater har vid flera tillfällen övats vid beredskapskontroller på t ex Gotland och i norra Sverige som avslutades i norra Finland. Våra beprövade rutiner visar att vi, T 2, agerar och är beredda inom tilldelad tid. Vi har även varit del i Sveriges stöd till Ukraina. Det förändrade omvärldsläget

har lett till att FM, armén och T 2 verkar i en föränderlig verksamhet där order efter hand gäller. T 2 signum att vara professionella med stor flexibilitet i lö-
sande av uppgifter har fått visa detta vid mer än ett tillfälle.

Sveriges stöd till Ukraina har, precis som det förmedlats i svensk media, på-
verkan på FM tillväxt. Materiel och förnödenheter har

omprioriterats av naturliga skäl. Detta har än så länge inte påverkat T 2 särskilt
mycket utan vi har faktiskt sett motsatsen. T 2, och FM, har tillförts nya och
fler lastbilar under vintern och i vinter kommer sjuktransportfordon att leverer-
as (vilket är efterlängtat av alla). Inom T 2 kasernområden byggs det för fullt
för en ny kasern, av modern variant. Detta är ett viktigt tillskott för att T 2 ska
kunna utöka antalet värnpliktiga vilket är en faktor som Regeringen och FM
önskar för att öka på tillväxten. Detta är exempel på utveckling av FM och
arméns logistik.

Hur kommer ett svenskt medlemskap i NATO påverka T 2? Efter ett besök vid
det danska Traenregimentet för att bland annat diskutera logistklösning inom
NATO ser jag att det kommer ställa krav på oss ur flera perspektiv. Exempel är
att ha medarbetare i beredskap i Sverige eller i genomförande på annan plats,
att ha materiel snabbt avsatt för ett genomförande och samtidigt fortsätta att ut-
bilda värnpliktiga, officerare och civilanställda. Utbildningen kan inte avstan-
na då välutbildade medarbetare är grunden för att vidmakthålla och utveckla
våra krigsförband. Allt vi gör det gör vi för krigsförbanden, krigsförbanden är

i fokus! Krigsförbanden består av plikt-soldater, tidvis anställda soldater, RO och fast anställda medarbetare och dessa måste utbildas och övas för att inneha en hög förmåga att lösa uppgifter för att den svenska armén ska nå effekt.

T 2 har under flera år ett starkt samarbete med Finland i FM FISE- samarbete. Det är värdefullt att besöka varandra för bl a taktikdiskussioner och att sam-öva ihop i syfte att finna våra likheter och att bli medveten om våra olikheter. Därutöver har T 2 startat upp ett samarbete med den finska Logistiskolan för att se på möjligheter till gemensam utbildning.

Som du ser står det inte still på regementet, det finns glädjeämnen liksom utmaningar för Göta trängregemente. Hur löser då T 2 allt? Ja, genom de duktiga välutbildade medarbetarna som är initiativrika och lojala. Ett stort tack till dem – för utan dem har inte T 2 det goda

renommé som idag finns. Jag glömmer inte heller bort de kadetter och värnpliktiga som genomför utbildning vid T 2. Den positivismen till att göra sitt bästa för FM och T 2 – den går inte att mäta.

Jag önskar dig en fin vår och ser du militära förband på vägarna i ditt område kanske det är just någon enhet ur T 2. Ta hand om dig.

Robin S. Krüger

Äntligen årsmöte igen!

Text: Olavi Olson

Bild: Uno Nilsson

Det har varit tätt mellan årsmötena en tid, Nu är vi inne i normal verksamhet och har glömt restriktionerna kring pandemin. Årsmötet 2023 den 5 mars var välbesökt och avrundades som brukligt med en middag tillsammans.

*Presidiet vid årsmötet.
Fr v Arne Huléen,
Olavi Olson och
Nils Olof Johansson*

*Avgående kassören
Arne Huléen avtackas*

Kvällens meny

*”Maten i dag består av” var vi vana vid att lyssna till vid koket.
Fungerar bra på Stadshotellet också.*

Trängträffen i Sollefteå fredag-söndag 2-4 juni

Text och bild: Nils Olof Johansson

I underbart sommarväder embarkerade vi tåget mot Stockholm/Kramfors. På tåget träffade vi Karl Gösta som steg på i Lund. Efter 8 timmar, med ett kortare måltidsuppehåll i Stockholm, fortsatte färden mot Kramfors. Per Remppe och Kerstin Lindholm tog husbilen upp och anslöt vid hotellet på Hallstaberget. Förutom nämnda utgjorde T 4 delegation av Therese Hallberg, Peter Alf, Jörgen Lindahl och undertecknad. I Kramfors hämtades gänget för färd till hotellet.

Totalt deltog ca 70 personer på träffen varav många var f d T 3-ingar. En gemensam och trevlig middag inledde träffen i glada trängares lag. Man kan verkligen inte klaga på utsikten från Hallstaberget med vy över staden och Ångermanälven

Vy över staden.

Lördagen inleddes med försvarsinformation och det är inte ofta man upplever två överstar i aktiv tjänst på scenen.

Överste Jonas Karlsson redovisade läget vid nya I 21 som återuppstod under 2021. (Västernorrlands regemente jämte Jämtlands fältjägarkår). Inledningsvis är förbandet lokaliserat till gamla

I 21:s område men det kommer att etableras ett nytt område sydost om nuvarande stadskärna. I Östersund är man t v lokaliserad på gamla F 4 område – Frösön. I dagarna muckar ett 100 tal värnpliktiga och målet är att 2030 utbilda ca 250 vpl per år. Vid nybyggnationen kommer man dock ta höjd för att kunna inkvartera upp mot 800 vpl. Idag är det ca 100 anställda.

Överste Elisabeth Skoglund tog över och berättade om verksamheten vid T 2 (Göta Trängregemente i Skövde). Huvuduppgiften är att utbilda brigadunderhållsbataljoner, transport/trafikledningskompani och diverse andra förstärkningsförband. Idag omfattar personalstocken 242 officerare, 49 civilanställda, 160 heltidsanställda soldater och ca 300 vpl. Tillkommer tidvis anställda soldater och 186 st reservofficerare.

Två överstar på scenen med Kjell Åström.

Kanslihuset gamla T3.

Alltså en mycket omfattande verksamhet. I senare nummer kommer vi att redovisa mer i detalj hur logistiksystemet är uppbyggt. En intressant uppdatering för oss f d trängare.

På eftermiddagen vidtog rundtur i Sollefteå med omnejd. Mycket är sig likt men mycket har också hänt de senaste

åren. Värt och nämna är verksamheten vid Skidgymnasiet och Hallstaberget med spår och anläggningar där många världsstjärnor har genomfört sin utbildning Karl Gösta berättade om sin värnplikt vid T 3 i början på 60-talet. Han genomförde centraliserad utbildning för pionjärer vid T 3 och var bl a med om att schakta och iordningställa delar av nuvarande anläggningar. Han berättade också om sin resa till Sollefteå som tog 22 timmar, nu ca 8 timmar. Hemresa skedde i bästa fall en gång per månad.

På gamla T 3 intogs fika. T 3 området lämnades 1992 och samlokaliseras med I 21. Garnisonen lades ner år 2000.

Vi fortsatte vår rundresa och hamnade på High Coast Distillery . Produkterna säljs på Systembolaget man kan också köpa in sig på ett fat. En imponerande anläggning men det blev ingen provsmakning där.

High Coast Distillery. ▲

Per Rempe studerar pågående produktion. ►

Sandöbron från Ångermanälven.

Dagen avslutades med båttur och middag på Ångermanälven där Karl Gösta bjöd oss på High Coast Whisky. Vi fick också se Sandöbron - underifrån. Om denna bro finns en särskild historia. E 4 går numera över Högakustenbron som invigdes 1997.

Till vänster, Peter o Therese, till höger Karl Gösta och Jörgen. Kerstin L skyttar längst till vänster.

Trevliga och intressanta dagar i Sollefteå och vid Ångermanälven avslutades med hemresan som skedde enligt plan. Både SJ och Trafikverket har skött sina åtaganden till 100 % – denna resan.

Hemresa skedde på söndagen och det fanns gott om tid att läsa medförd litteratur.

Resultat av T 4 golfmästerskap 2023

Den 30 maj genomfördes tävlingarna på Hesslegårdens golfklubb.

Tävlingsledaren Kenneth Brorsson skriver:
”Tävlingarna genomfördes på Hesslegårdens fantastiska golfbana. Vi åt en gemensam lunch som uppvärmning, med lite taktikprat innan själva tävlingen tog vid. En härlig dag med sommartemp gjorde att vi hade en fin dag tillsammans.

Prispallen:

- 1 Susanne Brorsson 46p
- 2 Mats Gustavsson 37 p
- 3 Eva Svanberg 36 p

Nästa år är det Torbjörn Svanberg som är tävlingsledare och han önskar ett ännu större deltagande.

Tack för en trevlig dag!”

Idel glada miner vid Hesslegården

Vi trängare tar plats

Text: Uno Nilsson

Bild: Uno Nilsson och Hässleholms Modelljärnvägsförening

Uno Nilsson

Anders Nilsson

Vi trängare tagaplats lite var stans!
Här ser vi f.d. Majoren Anders Nilsson som guide vid Hässleholms Modelljärnvägsförening.

Anders är en av de 25-30 aktiva i en förening bestående av ca 160 medlemmar. Ett besök hos Anders kan varmt rekommenderas.

Se öppettider på hemsidan www.hmjf.se

Hässleholms Modelljärnvägsförening

En tidningsman reflekterar över sina möten med försvaret och T 4 – del 2

Text och bild: Bertil Nilsson – mångårig medarbetare på tidningen Norra Skåne

Bertil Nilsson

”God dag, det är överstelöjtnant Lennbrandt på T4. Vi har i morgon eftermiddag, torsdag, klockan 14, presentation av två höga officerare i regementsledningen. Ni är varmt välkomna hit då. Tack och adjö”.

Så lät det i telefonen på Bildbyrån i Hässleholm, när presschefen på T4, Curt Lennbrandt, hörde av sig. Han talade alltid med hög och klar samt militär stämma, när han inbjöd tidningar, fotografer, radio och andra utövare i nyhetsbranschen. På så sätt kom jag naturligt i kontakt med det militära förband där jag inte fick plats som värnpliktig några år tidigare. Det blev en hel del besök på Skånska Tränregementet i stan genom åren. De ansvariga var duktiga på att hitta och presentera nyheter.

Bildbyrån var inne i ett expansivt skede på 1980-talet. Jag var skribent och sysslade med allt från regementsnyheter till fotboll, från svenska idrottsmäns framgångar utomlands till jordbrukets utveckling i Skåne. Och så vidare. De militära nyheterna var intressanta och gångbara.

Bildbyrån sålde text och bilder till alla sorters tidningar – från lokaltidningar till kvällstidningar, rikstidningar, veckotidningar, specialmagasin, militärtidningar och så vidare. Hela branschen sjöd av liv just då. Chefen på och ägaren till Bildbyrån, Lennart Nilsson från Halmstad, arbetade som armétekniker på T4. Han blev senare så kallad urvalsförvaltare på regementet. Hans stora tekniska kunnande och intresse kom till nytta på både förbandet och på firman, vilken han ägnade sin fritid åt.

”16” hade nyhetsnäsa och hittade en hel del intressant pressmaterial innanför grindarna. Detta gjorde, att T4 fick mer god publicitet än flera andra regementen. De bästa förhållanden rådde mellan parterna.

Turerna in på T4 blev fler och fler. Lennart Nilsson slutade senare på förbandet, då rörelsen växte med fotoateljé, butik för radio, tv, foto, video och stereo, verkstad och en del annat. Kontakterna mellan Bildbyrån och T4 behölls dock – till stor glädje för båda parter.

Ett nykonstruerat nät för att kamouflera militära fordon blev en stor pressgrej. Det blev också ett av Sveriges största getingbon, som av en händelse byggts inne på det militära området.

Fler och fler anställda militärer blev mer och mer intresserade av att ”komma i tidningen”. Anrika T4 märktes sannerligen i spalterna. När förbandet lämnade sin plats på norr i Hässleholm, 1986, var jag där och intervjuade soldaterna vid sista ”muck”. Det var jag också då Skånska Trängbataljonen försvann – inne på dåvarande P2 – år 1994. Då hade vi under flera år skildrat ”samboförhållandet” mellan P2 och T4...

Det kändes konstigt när allt detta var över, men då hade jag glömt att regementet nobbat mig nära 30 år tidigare.

En värnpliktig som jag aldrig glömmer! Han var både duktig och hade humor.

Text och bild: Uno Nilsson

Lars Odlén

Visst har vi haft många duktiga värnpliktiga som gjort lumpen hos oss på T4. Redaktionskommittén önskar att få in material till tidningen och jag bifogar här en berättelse om en värnpliktig som jag aldrig kommer att glömma. Jag lade märke till honom redan första dagen när han ryckte in. Han satt, iklädd kostym med fluga och rökte på en cigarr, i korridoren på femte kompaniet. Då tänkte jag ”vad ska det bli av honom”? Han presenterade sig som Lars Odlén. *(anm. Han var redan då elektronikingenjör och grundare av Audio Pro, medicinsk forskare vid Lunds universitetssjukhus och uppfinnare).*

Han hade fått uppskov och var några år äldre än sina kompisar vilket märktes direkt när utbildningen satte igång. Han var full av energi och kom med många förslag. Allt från att vi skulle dansa istället för att träna exercis. Lite jobbigt att ändra på reglerna i AR 1 (reglementet som styrde utbildningen) tyckte jag och mina befälskollegor på plutonen.

När vi kom till utbildning av brigadförbandsplats med tältresning och allt som ingick tyckte Odlén att det skulle man kunna göra på ett enklare och effektivare sätt. När jag bad honom att förklara hur, svarade han: Vänta, så får du se.

Några dagar senare hade han byggt en utfällbar modul som skulle kunna placeras på ett lastbilsflak och därmed ersätta tälten. Idén skulle ta både Försvarmakten och sjukvården med hull och hår. Lennart ”16” Nilsson, teknisk officer och tillika grundare och ägare av Bildbyrån, fick nys om förslaget. Han gjorde en artikel som skickades till landets största tidningar. Dåvarande Sjukvårdsstyrelsen blev eld och lågor och kom ner direkt för att se skapelsen. Alla var helt imponerade av vpl Odléns förslag.

Men, nu hade Försvarsmakten redan ett försök med uppblåsbara tält och det skulle fortsätta.

Trots vpl Odéns geniala förslag blev det ett stort NEJ från högsta instans. Här välkomnades inga värnpliktigas förslag.

Nu, nästan 50 år senare finns motsvarande mobila enheter i drift i många länder.

Vpl Odén tappade inte suget för det. Han fortsatte att vara kreativ under hela värnpliktstiden och bidrog till att det blev en härlig stämning och en bra pluton.

Tiden gick och snart var det dags för MUCK

Under sista veckan före MUCK avslutade vpl Odén med ett humoristiskt inslag.

Som alla vet hissades regementets flagga klockan 0800 och *Parad för fana* spelades i högtalarna. Musiken hördes ända upp till Åhusfältet. Då gällde det för samtlig personal som var utomhus att avbryta alla aktiviteter, vända sig mot kanslihuset med flaggan samt inta givakt och hälsa flaggan om man såg den. Men, just denna dag spelades inte *Parad för fana* utan *Muckartwist*, med Cool Candys, vrålades ut över hela regementet. Kanslihuset skakade i takt med musiken och stabschefen blev vansinnig. Stabschefen ringde till vaktchefen och undrade vad som pågick. Vaktchefen förstod ingenting för i vaktlokalen hördes den vanliga musiken. Följden blev att vaktchefen skulle spela musiken en gång till. Jodå, det var rätt musik i vaktlokalen men *Muckartwist* hördes ytterligare en gång ute på kaserngården. Då blev det fart på regementschefen som med stora steg sprang ner till vaktchefen för att ta reda på vad som försiggick.

Även han kunde konstatera att rätt musik spelades i vaktlokalen. Han beordrade vaktchefen att spela musiken ännu en gång. Jo, vaktchefen hade rätt. *Parad för fana* spelades i vaktlokalen.

Nu började de värnpliktiga samlas på kaserngården för att hylla detta moderna regemente som spelade *Muckartwist* så här in på deras muckardag. Det var delade meningar bland personalen om detta humoristiska inslag och jag började ana vem som låg bakom detta.

Efter att ha tänkt många gånger på denna händelse tog jag kontakt med Lars Odlén, nyss hemkommen från att ha bott och verkat i Bologna respektive Bryssel i många år. Han kom ihåg händelsen och här kommer hans berättelse:

Hej Uno,

Ditt SMS gladdde mig och återkallade goda minnen från svunnen tid. Liksom du är jag pensionär och har anledning att se tillbaka på ett långt och gott liv. Militärtjänsten var, i vart fall i retrospektiv, en lärorik och berikande tid. Du och dina officerskollegor var alltid justa och man kunde diskutera med er. Vad jag minns hade vi inga rötägg vare sig inom befälet eller manskapet. Bortsett från harvandet under gröntjänsten, upplevde vi nog utbildningen som meningsfull och alla tog ansvar.

Du har Muckartwist bilagd. Känn dig fri att redigera som du önskar. Eftersom mitt "majestätsbrott" sannolikt är preskriberat vid det här laget, är det inga problem att nämna namn.

Muckartwist ersatte marsch

Gjorde grundutbildning som gruppbefäl vid 1. Pluton 5.kompaniet på T4 Hässleholm i 1977. Så här långt efteråt finns bara goda minnen kvar. Vi härdades och det påtvingade samarbetet med folk jag annars aldrig skulle mött, förenade och skapade tolerans. Det är beklagligt att svenska män inte längre får träning och förståelse för vårt försvar, med den överlevnadskunskap det gav. Vårt samhälle blir mindre uthålligt när befolkningen tycker att allt är "någon annans problem".

Idén att byta ut marschen mot Muckartwist på uttrykningsdagen, hade tydligen prövats tidigare, med begränsad framgång. Så fort vaktchefen hörde musiken, stängde han av bandspelaren och den enda effekten blev den uteblivna marschmusiken.

Med kompetens inom ljudområdet, som elektronikingenjör och grundare av Audio Pro, fann jag att bandspelaren i vaktkuren var en Tandberg stereomaskin med två inbyggda högtalare. Vänstra kanalen drev förstärkaren som matade högtalarna inom området. En enkel ombyggnad av bandspelaren så att båda högtalarna spelade vänstra kanalens ljud, skulle göra det möjligt att spela in Muckartwist på den högra kanalen, utan risk för upptäckt.

Under påsken, när min pluton hade vakten, förbereddes bandspelaren och fortsatte alltså att spela marschen varje dag som vanligt. På dagen MUCK, gick en av våra killar in och flyttade högtalarpluggen från den vänstra till den högra kanalen. Effekten blev att muckartwist spelades på regementsområdet, medan marschen spelades inne i vaktkuren.

När klockan blev tolv var förväntningen stor hos 5e kompaniet som hade fått kännedom om tilltaget. Muckartwist spelades på hela regementsområdet. Flera befäl rusade till vaktkuren för att förmå vaktchefen att stoppa musiken. Det tog dock en del tid att övertyga honom, eftersom det inne i kuren spelades marsch. Effekten blev att musiken spelades flera gånger, innan befälen övertygats. Ännu bättre blev det fram emot eftermiddagen då tillkallade signalister försökte finna orsaken till den olämpliga musiken. Muckartwist spelades ett otal gånger, till bassarnas förtjusning. Signalisterna följde ledningar och klättrade i stolpar i försöken att finna den slavbandspelare man misstänkte orsakande den olämpliga musiken.

Epilogen blev att bandspelaren i vaktkuren försågs med text ”pluggen skall sitta i vänstra kanalen”, samt att undertecknad blev uppkallad till regementschefen. Mötet var bisarrt eftersom översten hade svårt att dölja sin förtjusning. Han påpekade att det för ovanlighetens skull var mycket bassar ute på området under flaggceremonin och att de flesta var från 5e kompaniet. Hade möjligen soldaten Odlén någon åsikt om det inträffade? Jag svarade att jag informerats om att det spelats olämplig musik. Översten undrade om jag hade någon åsikt om vem som kunde ligga bakom? Jag svarade att det förmodligen var någon med kunskap inom elektronik och audioteknik. Efter lite samtalande enades vi om att brottet kunde anses vara ringa. Översten tillade ”det visar att det finns kompetens och initiativkraft bland manskapet” varpå han tog i hand och leende önskade en fortsatt god dag.

Efter denna episod blev relationen till befälen ännu bättre, vilket befestes på de följande repövningarna där en anda av gemenskap gjorde samarbetet lätt, smidigt och effektivt. Vid en repövning blev jag dekorerad av en Rysk Generalmajor. Men det är en annan historia...

Lars Odlén

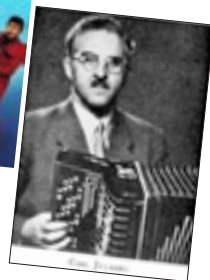
Wikipedia

Muckartwist är ett saxofon-dominerat stycke i snabb fyrtakt (twist-stil) som spelades in av Cool Candys 1962 och utgavs på en EP.

Melodin är hämtad från Helge Erikssons Muckarpolka, inspelad första gången av Calle Jularbo 1940.

Muckartwist är mest känt för att i flera decennier ha använts som inofficiellt muckar- soundtrack, den spelades om och om igen av värnpliktiga under veckan innan utryckning,

såväl på logement som i matsalar, något som vanligen uppskattas betydligt mer av de som faktiskt står i begrepp att mucka (militär utryckning i civila kläder) än av de på samma som har lång tid kvar.

För 75 år sedan

Text och bild: Peter Alf

Som beridet förband frambringade T4 många duktiga ryttare som varit framstående på tävlingsbanorna men kanske den största framgången var T4 underofficersares seger i underofficersklassen i tävling mot arméns övriga beridna förband om HKH Kronprinsens lokal 1948. Laget bestod av: fanjunkarna Arne Carlsson på Katja, Bergström på Nabob, Liedholm på Peve samt sergeant Ohlsson på Kol. I tävlingen räknades de tre bästas resultat i varje lag samman. Tyvärr fick Liedholm utgå på grund av sjukdom.

Ur Snappan 1-48

Efter första dagens tävlingar innehade T4 laget tredjeplatsen, Ledande lag var K4. I sluthoppningen var ställningen att K4 som sluthoppat hade åtta felpoäng vilket innebar att fj Bergström som sista T4-ryttare måste rida felfritt. Vilket han gjorde.

HKH Kronprinsens pokal och Överbefälhavarens hederspris samt SKF plaketter delades ut av ÖB General Ljung. Kårchefen överste Hagberg skickade telegram.

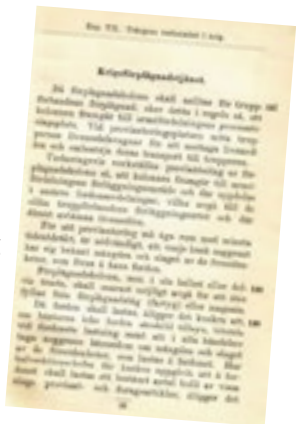
Framgången måste också ses mot det faktum att motståndarna ur kavalleri och artilleri hade ett större antal hästar att välja av. Detta får anses vara en värdig avslutning på hästepoken på T4. Sista hästanspända förbandet utbildades 1948-49 och 1950 lämnade de sista hästarna förbandet.

Kolonnmagasinet

Text: Peter Alf

Bild: Uno Nilsson

När man passerat under Vankivavägen och går i riktning mot Havremagasinet passerar man på vänster sida en röd flervånings träbyggnad benämnd Kolonnmagasinet. Många har kanske undrat över namnet som går tillbaka till T4 första tid i Hässleholm.

I den tidens organisation ingick i fördelningarna Stora trängen som sattes upp av Artilleriet och Trängen. Denna delades i sin tur upp i ammunitionskolonnerna och allmänna trängen. Artilleriet svarade för ammunitionsförsörjningen medan Trängens ansvar var den allmänna trängen. Den sistnämnda bestod av tre förplägnadskolonner, en kolonnkader, avsedd att leda tillfälliga förplägnadskolonner som organiserades av ortens tillgångar om förplägnadskolonnerna inte kunde användas samt fyra etappsjukhus. Varje kolonn medförde livsmedel (utom kött) för samtliga fördelningens förband för ett dygn. Dessutom foder för hästar. Dessutom medfördes konserver och hästbröd (särskilt grovt

Kolonnmagasinet i mars 2023

bröd avsett för hästar) för 1/3 av fördelningens förplägnads styrka. Sammanlagt bestod dessa kolonner av ca 100 fordon till allra största delen inmönstrade hästar och fordon från lantbruken. För dessa ekipage var fastställt reglementerad utrustning som förvarades i Kolonnmagasinet.

Dessutom satte man upp ett sjukvård- och ett förplägnadskompani. Dessa var direkt underställda fördelningschefen. Av bifogade uppgifter ur fältutrustningslistor framgår att det var omfattande. Så småningom ändrades användningen av byggnaden. När jag skulle börja på Karlberg fick jag hämta en större packlåda där avsedd för den utrustning som skulle tagas med till skolan. Kommunen tog efter T4 flytt över området och senaste användningen var som lokal för försäljning av antikviteter.

Ställmästargården - ett stall för hästar som blev ett stall för bångstyriga ungdomar

Text: Hans Knutagård

Bild: Hans Knutagård och Uno Nilsson

Hans Knutagård

Vägen till Ställmästargården på gamla T 4 området var både lång och krokig. Den började en sommar dag 1979 med att Socialnämnden startade en dagverksamhet för att förebygga sociala problem och missbruk i en pampig villa som låg vid Hembygds-parken. Huset döptes därför till Parkvillan. Folkskol-läraren Libert Johnsson hade vunnit den gula villan på SJ:s pensionslotteri för en krona men var nu kom-munal egendom. Den iordningställdes nödvändigt med hjälp av deltagare. Affischer från reseföretag fick täcka de värsta hålen. Verksamheten utvecklades med åren från att enbart vara en mötesplats för människor med sociala problem till att även utföra olika slags beredskapsar-be-ten till kommunen genom arbetslag av arbetslösa ungdomar. Även ett boende för ungdomarna inleddes i verksamheten och eftersom det låg i Tyringe vid en skogsdunge blev namnet Skogsvillan.

Södra sommarstallet vid T4

Under sommaren 1987 flyttades arbetsdelen av verksamheten på Parkvillan till den tomma kasernen Virgins omklädningsrum på det året innan nedlagda regementet T 4. Några menade att vi ockuperade lokalerna. Under hösten flyttade resten av verksamheten dit och hade sina provisoriska lokaler där fram tills augusti 1990 då vi flyttade in i sommarstallet på samma område. Vid 10-årsjubileet, sommaren 1989, erhöll verksamheten ett enhetligt namn – Bågen, som omfattande Stallmästargården, Skogsvillan och PUGH, som var kommunens myndighetsansvar för ungdomar 13-20 år. Verksamheten kom med åren att omfatta hela kedjan av kommunalt bistånd och åtgärder, som socialtjänsten riktade till ungdomar och unga vuxna på den tiden, från hemmiljö till institution. På sin tid var Bågen en av de större sociala verksamheterna i Sverige som drevs i kommunal regi.

I kasern Virgin blommade verksamheten upp med aktiviteter i de gamla logementen som stod tomma. De fylldes bland annat med musiksugna ungdomar som bildade Rockluckan med egna replokaler de iordningsställt. Det blev också biljardrum och ett kafé – Café Logementet. Längs väggarna i korridoren på första våningen målade Folke van der Straat Ackema den längsta graffitimålningen inomhus på den tiden. Husets användbarhet gjorde att socialförvaltningen flyttade in, allt målades över, ändrades och vi flyttade ut.

Sommarstallet som låg vid kaserngården skulle rivas men vi hade en vision om att göra det till ett nästa steg i vår verksamhet. Vi planerade och ritade, där spiltor blev omklädningsrum, restaurangkök, konferenslokal, klassrum och kontor. Platsen för hö och förråd blev höjd i taket. Det var rejält virke i det gamla stallet och vi kunde fortfarande känna svalkan! Ombyggnaden gjordes återigen av våra deltagare. Sommarstallet målades i varma pastellfärger gjorda av bivax för att skapa ett lugnande intryck. En del politiker tyckte verksamheten inte var representativ för området och ville att ingången skulle ske på baksidan av huset. En helg, när stadshuset sov, byggde vi en entré med portal som vette ut mot kaserngården. Den var färdig på måndagen när stadshuset vaknade igen. Trots vår ”kupp” fick vi behålla entrén då den gav området charm.

Eftersom byggnaden var ett stall, låg vid kaserngården och vi fostrade ”mästare” genom vår konsekvenspedagogik och arbete fick den namnet Stallmästargården. Restaurangen blev snart populär bland Hässleholmarna och växthuset i glas förblev orört trots alla ”värstingar” som var där – för det var deras eget verk. Många besökte även Stand- Up kvällarna mot våld, droger och kriminalitet. Vårt hunddagis var faktiskt först i världen och har valpat av sig, kan man

säga. Vi ”upptäckte” också den fantastiska användbarheten av T4:s matsal när vi 1988 gjorde ”Nattmaran” för 700 elever i kommunen som en del i att förebygga oehjdat alkoholdrickande vid skolavslutningen. Samma år startade Bågenfestivalen som återkom i fem år, där den sista 1993 ”De godas seger” tog åter hästarna till kaserngården genom riddarturneringen. Den fortsatte sedan i annan regi som Festivaldax.

Stallmästargården blev också navet 1994 för en stor europisk ungdomskonferens med deltagare från 25 olika länder. Invigningen skedde på Hovdala slott där kommunalrådet blev ”kidnappad” av beridna snapphanar, som med den idén fortsatte med sina överfall. Framför allt blev Stallmästargården en språngbräda och ett nav för många ungdomar på väg in i arbetslivet och samhället. De hade liksom T4:s hästar lärt sig att ta sig fram i en ibland ogästvänlig terräng.

1996 lade socialnämnden ner verksamheten. Som kuriosasamma dag som jag var inbjuden till president Jimmy Carter tillsammans med 170 andra framgångsrika verksamheter för barn, ungdomar och deras familjer. Några år efter verksamheten lags ner brann Stallmästargården upp och blev aska. Kopplingen med regemente, sommarstallet och hästarna var kanske inte så konstigt för en son till en överstelöjtnant och tävlingsryttare som mig som minns fortfarande med glädje den tiden. Minne som jag använt som exempel i min senaste pedagogiska bok – Verksamhet, människa och omvärld.

Uno Nilsson

Bostadslägenheter där en gång Sommarstallet fanns. Kaserngården t.v

Kräftkalas på Salbohed

Text och bild: Peter Alf

Ur minnesbok om Västmanlands trängbataljon i Sala

En typisk bild från exercisplatsen vid Salbohed med uppställning framför tälten.

Tidigare har jag nämnt att kåren ibland tågade ut till Salbohed – Västmanlänningarnas gamla mötesplats från 1780. Det gamla ärorika regementet som utgått ut Gustav II Adolfs storregemente, Upplands, Dalarnas och Västmanlands fotfolk. I augusti månad år 1915 slog hela kåren läger på den gamla minnesrika heden. I tältgatorna i den lummiga parken radade kompanierna upp sina fyradukstält, bakom varje kompanis tältrad stod kompanichefernas stora tält – de gamla vita, runda tälten med blå bårder, som stått där förr. På ena kortsidan vid entrén stod det vita vakttältet med karbinstället framför och vaktposten marscherande fram och åter framför. Kårchefens och kårstabens vita tält stod lite avsides vid sidan om. Och ute på heden stodo trängfordonen i snörräta rader och hästarna i dungen intill vid sina krubbstreck. Det var en bild från gången tid som kunde få ett gammalt krigarhjärta att klappa.

Det fanns en del gamla byggnader kvar ännu, gulmålade i äldre modell. Underofficerarna hade fått en sådan till mässlokal och officerarna hade fått sin i det gamla sjukhuset på övre botten med en stor veranda prunkande i den sanna snickarglädjen med utsikt över den lummiga parken.

Varje morgon kl. 5 väcktes kåren av att musikkåren med musikanföraren Axel Carell i täten tågade runt lägret blåsande reveljen så att den tröttaste officersvolontär vaknade. På kvällarna upprepades musikkårens marsch med tapto och tystnad.

Kräftkalas med hedersgäster från Sala

Sista dagen på övningsveckan skulle det bli kräftkalas i officersmässen. I Sala bodde vid den tiden två gamla Västmanlandsofficerare, Carl Wilhelm Ehrnfrid Wollert född 1842, officer 1862, kapten 1878 och majors avsked 1892. Han var disponent för Sala Ångbryggeri och bankdirektör – Sparbanken – samt betrodd kommunalman. Det var en major av gamla stammen, såväl till utseende som i sin tjänsteutövning.

Jag kanske blir lite tjatig när jag skall söka beskriva de gamla krigarnas utseende. Men faktum var att han var vithårig med vitt kluvet skägg och uppvridda mustascher, hög ansiktsfärg, blå ögon som sköto blixtar samt en bullrande kommandostämma. Ja, det var en riktig major.

I staden kallades han för ”Piphuvudet” därför att hans skarpskurna lite kantiga ansikte påminde om de röripipor i utskuret trä föreställande ett skäggigt manshuvud, som kom från Tyskland och voro på modet i slutet av förra seklet. Han ägde och bebodde den gamla gråmålade gården, som med sin entrésida mot Magasinsgatan och andras med trädgården mot Nedre Dammen, låg mellan den, som jag kallar, Ekbomska gården och det vackra gulmålade tvåvåningshuset intill läroverket. Carl Wollert var en stor hedersman, uppskattad i staden. Den andre var kapten Johan Axel Viktor Schürer von Waldheim, född 1847, officer 1868 och kaptens avsked 1897. Han var också bosatt i Sala. Jag har svårare att beskriva honom, ty han sviker mig mitt minne. Men jag tror att han hade vita mustascher och pipskägg – en sådan där liten tafs under underläppen. Han var liten och rund med runt ansikte. En timid och försynt gammal herre, som stammade litet i sitt tal. Han var ungarl eller änkling, och jag tror att han då bodde i Wollertska gården hos sin gamle vän och regementskamrat.

Dessa två gamla knektar voro inbjudna som officerskårens hedersgäster till kräftkalaset.

Kräftor som små humrar, tjoget per person

Kulörta lyktor hängde i dubbla rader mellan verandastolparna i all snickarfröjden. Vid det långa festbordet – dukat enligt bruk med sina stearinljus i glaskupor och de lysande gulröda ringblommorna i allehanda vaser – satt officerskåren, mangrant samlad, iklädd – också enligt sed – den enkla mörkblå koletten med långbyxor. På vardera sidan av kårchefen, översten Svanström, satt de två hedersgästerna iförda sina gamla infanteriuniformer. Så bars de stora kräftfaten in. Det var en lysande röd ögonfröjd med dillkronor på toppen. Och vilka kräftor, dessa från Svartån! Stora som små humrar. Ett sakta susande gick genom leden då översten valde ut de största honkräftorna och lade för sina hedersgäster. Och vilken smak! Någon kräftkunnig hade lagt ned sin själ, med salt och dill och några sockerbitar i kräftkoket, som ej fick sjuda för länge. Ja, det var ett kräftkalas. Ett tjoget per person var ransonen. Det åts kräftor, smackades och sögs, allvarligt och målmedvetet, det smuttades på snapsglasen och klunkades med ölsejdlarna. Allt under dämpat småpratande. Och de kulörta lyktorna gungade sakta för den ljumma aftonfläkten, det mörknade alltmer och marschallerna utmed uppfartsvägen glimmade och flammade, och längs bort mot synranden av hedet steg augustimånen långsamt uppåt, stor och fet och gulröd. Det var kräftstämning på den gamla minnesrika heden.

Förvisso hade många sådana kräftkalas under de många årens lopp avätitts av de gamla krigsbussarna och karolinerna när de voro hemma någon gång.

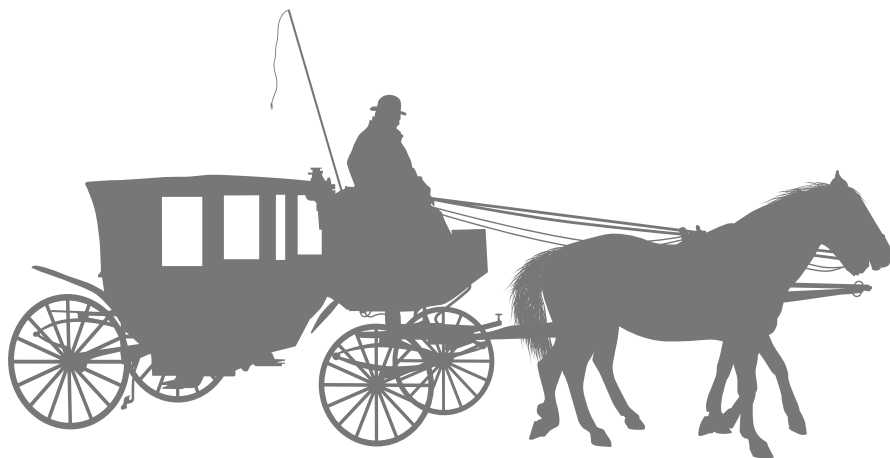
”Du är bara kapten, du får ej tala” sa major Wollert

Kräftätandet tog slut och den stekta anden kom in på borden, rödvinsglasen fylldes och kårchefen utbringade enligt gammal krigsmannased den första skålen för Hans Majestät Konungen. Den dracks stående av alla och kungssången sjöngs. Varpå kårchefen hälsade hedersgästerna och ärade dem och erinrade om gamla tider på heden där västmanlänningarna exerceerat. Det var en kort och kärnfull hälsning och hyllning. Och så hurrades det för hedersgästerna och så för minnet av den gamla heden. När så hallona och den kalla melonen avätitts syntes major Wollert tankfullt snurra med sitt glas med det vita portvinet i. Just då skramlade kapten Schürer von Waldheim med sin stol, reser sig med en viss möda, rätar på sig, skjuter fram bröstet och fattar sitt glas ”In – innan Wollert tack – tackar för maten ska- ska” Längre hann han ej förrän Wollert med sin bullrande bas trumpetar: ”Viktor, du är ingen major, bara kapten så Du får inte hålla tal”. Den stackars Viktor sjönk ned på sin stol och såg övergiven

och olycklig ut. Varpå Wollert med en mer dämpad röst kommenterar: ”Ja, se nu Viktor har alltid varit svag i talet och knäveckan”. Efter passande paus reste sig så major Wollert i hela sin bredd och bullrade fram ett likaså kärnfullt och kort tacktal. Han sade bland annat att Viktor och hans magar voro fyllda av Svartåns största honkräftor och att deras hjärtan voro överfyllda av stolthet, glädje och tacksamhet över att ännu en gång få vistas på den för dem så kära heden under det nya truppslagets hägn. Kaffet, punchen och cigarrerna och den allmänna glädjen och munterheten bildade avslutningen på det minnesrika och förnämliga kräftkalaset.

Åkar Anderssons blanka sits gav hedersgäst bekymmer

Uppbrottstimmén var inne ty en droska körde fram till stora trappan på nedre verandan. Åkare Albert Andersson själv satt på kuskbocken, högtidligheten till ära iförd kustmössa och kappa med blanka knappar – annars hade an blott en gammal vegamössa – och framför stora droskan stod hans rundaste bruna pållar iförda helcoller. Så det var ej fy skam till ekipage. Efter avskedstagan- det bars så de två hedersgästerna av de yngsta subalternera i gullstol ned till droskan under det att hela officerskåren avsjöng: ”Ja, må dom leva”. Major Wollert placerades först i droskan och så sattes den lille fine och trinde kapte- nen ned på majorens vänstra sida. Om nu åkar Andersson hade blankat baksä- tet i droskan så att det blivit halt är svårt att säga men kaptenen gled nätt och varligt ned från läderdynan och satt på vagnsgolvet med knäna uppdragna. Vi försökte rätta till missödet. Men då sa major Wollert: ”Låt Viktor sitta där han är, förr eller senare hamnar han där i alla fall. Jag talar av erfarenhet” Så svängde åkar Andersson finpiskan till avskedsklatsch och de bruna satte igång allt under officerskårens hurrarop.

För 50-år sedan

Text: Peter Alf

Den 15 september 1973 avled Gustav VI Adolf på Helsingborgs lasarett.

Bild ur SvD:s arkiv

Kungen hade insjuknat en månad tidigare i blödande magsår och blivit opererad. Efter operationen tillstötte komplikationer och kungen avled klockan 20.35. Den direkta orsaken var lunginflammation.

Då man förstod att kungen var svårt sjuk fick förbanden i Skåne uppgiften att under ett dygn vardera hålla fyra officerare i beredskap som, vid kungens bortgång, skulle bilda hedersvakt utanför kungens sjukrum. Just den 15 september var det T4 som hade uppdraget.

T4 vaktens bestod av överstelöjtnant Curt Lennbrandt, major Anders Bratt och kaptenerna Jan-Erik Nilsson och Peter Alf. Själv var jag tillika dagofficer och följde på TV

noga nyheterna. När dödsbudet kom kontaktade jag de övriga i gruppen samt kallade in min stf dagofficer N- O Sandberg.

Så småningom fick vi order att bege oss till Helsingborg dit vi anlände omkring midnatt. Det läkarteam som vårdat kungen hade lämnat och inget syntes av det pressuppbåd som de senaste dagarna belägrat sjukhuset. Med ”gevär ut” posterade vi så två åt gången i entimmarpass utanför det rum där kungen låg fram till morgonen då vi avlöstes av en vakt från F10.

Det kändes på något sätt som man varit med om en historisk händelse. Någon tid senare erhöll vi som deltagit ett porträtt av kungen.

Gåsablott i T4 matsal på mårtensafton 1966

Text: Nils Åkesson

Bild: Norra Skånes arkiv

När jag för ett tag sedan sorterade bland gamla fotoalbum från mina föräldrars kvarlåtenskap hittade jag ett tidningsurklipp från Norra Skåne som min mor sparat. Bilden, som är från gåsmiddagen 1966 i T4 matsal, får mig att vilja förmedla en tacksam reflektion kring vad hösten det året kom att betyda för min egen del.

Nils Åkesson

I Norra Skåne skriver man under bilden att Nils Åkesson från Hässleholm ”blev störd av SST-fotografen i lårgnagandet. Vidare skriver man:

”Uppe på Trängregementet träffade vår medarbetare på husmor, fru Waldermansson, som berättade att det gjorts iordning inte mindre än 75 gäss med en sammanlagd vikt på 400 kg, samt kokat 150 liter svart-soppa och till efterrätt serverades sedan glass med frukt vilket allt hade en rykande åtgång.”

När jag nu betraktar bilden tycker jag inte att jag ser ”särskilt störd ut” i ätandet.

Tvärtom verkar jag villig att bli fotograferad. Bilden sammanfaller med en period som innebar en tydlig och positiv vändning för min egen del och som kom att infria mina föräldrars förhoppningar om deras sons framtid.

Veckan före inryckningen hade jag med skralt resultat tagit realexamen efter fyra år på en treårig realskola på läroverket i Kristianstad. Uppvuxen på Näsby och med kamrater som inte var intresserade av studier så hade anpassningen på läroverket varit svår för min del. Mina intressen var snarare moped, kaninjakt på Näsby fält samt fiske av gädda och ål i Araslövssjön. Mina föräldrars önskedröm, de kom båda från småbrukarhem på Österlen och som själva enbart fått möjlighet till 7-årig folkskola, var att jag skulle fortsätta studier på gymnasiet och bli den förste i släkten som tog studentexamen. Skolledan under realskolan blev snart så stor att jag lovade mig själv att när examen var över så skulle jag aldrig öppna fler läroböcker och jag skulle flytta hemifrån så fort som möjligt efter examen.

Jag hade som flera av mina kamrater på Näsby varit med i FBU och varit på vinterläger i Gräsmark och på sommarläger på Fårö. Under Fårölägret så hade vi s.k. enskilt samtal om våra framtidsplaner med en yngre löjtnant som gått via Försvarets Läroverk. Han informerade oss om möjligheten att förtidsmönstra vilket jag sedan gjorde som 16-åring på hösten 1965. Jag blev uttagen till Befälsskola I på T4 året därpå med inryckning i början av maj. Realskolan var klar först i början av juni så jag fick istället rycka in med förberedande plutonchefseleverna i juni.

Jag trivdes bra med både befäl och inte minst kamraterna på plutonen. Så jag förhörde mig snart om att få stanna på plutonchefsskolan. Plutonchef var Fanjunkare Wahlberg och kompanichef var kapten Torsten Hansen. Min provtjänst utföll tydligen till belåtenhet och jag blev nu plutonchefselev med 15 månaders tjänstgöring.

Under oktober månad 1966, strax före Gåsablottet på T4, så var det dags att anmäla sig till aspirantskolan för dem som ville utbilda sig till yrkesofficer. Efter mina negativa upplevelser på realskolan tvivlade jag starkt på att ha förutsättningar att klara studentexamen. Men när tiden för anmälan närmade sig så hade mina logementskamrater övertygat mig. De hade alla studentexamen och menade att detta var mitt livs chans att reparera, en i deras ögon, ofärdig skolgång. Anmälan följdes av en ny mönstring med test och möte med psykolog som gjorde en prövning av förutsättningarna för en yrkesofficersutbildning. Kompanichefen i samråd med plutonchefen fällde sedan det slutliga

avgörandet för vilka som skulle skickas till aspirantskolan efter juluphållet - och jag antogs 1967.

I min mors sparade urklipp hittar jag även ett från Östgöta korrespondenten 1967. Med rubriken ” En tvärsigenom fin kull” beskrivs examen på aspirantskolan i augusti 1967 på T1 med följande:

”Av de 32 som ryckte in i januari 1967 på aspirantskolan fick nu 13 betyg av regementschefens ställföreträdare, överstelöjtnant Svallingsson, i närvaro av skolchef major Harald Arvidsson, kurschef kapten Per Löfstrand, kapten Bob Hjalte, fanjunkaren Nils Åke Lindell m.fl. . I kullen kan nu tio man gå rakt på Karlberg och tre får ta omvägen över Försvarets Läroverk. Kursetta blev aspirant Göran Strid T1 och tvåa Peter Alf T4 och trea Torolf Nilzèn T1.”

Kursens upplägg var, med andra ord, i nivå med våra TV-dokusåpor nu för tiden: i genomsnitt reducerades kursen med en aspirant varannan vecka. När vi bara hade ett par veckor kvar meddelade major Harald Arvidsson. ”Det är inte tid att slappna av aspiranter. Just nu är ni 14 men det skall bara vara 13 som går ut.”

Tillbaka till T4 kom så efter aspirantskolan Peter Alf, Bo Nyström, Klas Finnberg, Lars Hanell och undertecknad. Vi tre sistnämnda var de i utbildningskullen som saknade studentexamen. Vi skulle nu efter att hälsats välkomna hem av regementschefen överste Folke Nordström så gott som omgående hämta utrustning och biljetter till Försvarets läroverk i Uppsala.

Försvarets läroverk var inrättat för att ge kompletterande behörighet för utbildning till yrkesofficer, studentexamen till blivande officerare och realexamen till blivande underofficerare. Skolan öppnades 1943 och fanns kvar till 1982. Eleverna till gymnasiet kom antingen från aspirantskolan eller s.k. ”långvägare” som hade gått BS 1, Instruktörskola 1 och sedan IS 2 och då kvalificerat sig för att gå direkt till officersutbildning. Långvägarna var redan innan läroverket fast anställda, med lön och traktamente, medan vi andra hade värnpliktsförmåner och hyresbidrag om vi inte ville bo på kasern.

Försvarets Läroverk var en fantastisk institution för oss som saknade studentexamen. Många kom, som jag själv, från familjer utan studietraditioner. Andra hade av olika anledningar hoppat av gymnasiet eller som jag själv inte haft motivation nog. På FL, som på i stort alla militära skolor, utvecklades ett starkt kamratskap som bidrog till studiemotivationen. Vi levde ju tillsammans 24/7.

På sommarloven hade vi trupptjänst på våra hemregementen. För min egen del på 4.kompaniet, alla somrar och dessutom efter studentexamen 1970. Under min tid på FL hade aspirantskolan delats upp i två delar med del två på vintern innan Karlberg. Jag blev därför erbjuden att delta på AspS 2, vilket jag valde. På AspS 2 träffade jag nu de trängare som skulle bli mina kurskamrater på den 180. Officerskursen.

Den 180.Officerskursen började i mars 1971 och slutade i september 1972. Vi var 145 kadetter som fick officersexamen den hösten av 156 som påbörjat utbildningen. Från T4 var det Stefan Fridlund, Bo Collin, Torgny Holmqvist och jag. Torgny blev strax innan examen erbjuden en anställning på T3.

På Karlberg läste man ett halvt betyg pedagogik och ett halvt betyg sociologi vid Stockholms universitet. Jag, och ett antal andra, valde att komplettera med frivilliga studier. När utbildningen vid Karlberg var avslutad så hade några av oss även ett helt betyg i pedagogik som motsvarade en termins universitetsstudier.

Vi kom hem till regementet som löjtnanter. En månad före examen hade tjänsteställningen ändrats. Så följde ett par års officersanställning på T4, fortfarande på 4. kompaniet för min del. Efter ett tag lockade åter akademiska studier, som jag påbörjat på Karlberg, och jag deltidstuderande både sociologi och pedagogik parallellt med mitt arbete. Efter TSR (truppslagsskola för regementsofficerare) och utnämning till kapten hösten 1975 tog jag tjänstledigt för att på heltid studera till psykolog. När den utbildningen blev klar 1980 så måste jag antingen påbörja, den sedan länge uppskjutna, Militärhögskolans allmänna linje - eller säga upp mig. Det blev det sistnämnda och jag stannade sedan som reservofficer tills vi entledigas när även P2 avvecklades 2000.

Jag kan nu konstatera att jag efter Gåsablottet 1966 definitivt bröt mitt löfte att aldrig mer öppna en bok – men jag flyttade hemifrån.

Jag vill avsluta med att tacka för de fantastiska möjligheter det militära utbildningssystemet gett mig. Jag vill också tacka för det kamratskap som jag upplevt på militära skolor, regementet, olika krigsförband och med befälskollegerna på 4. Kompaniet. Detta kamratskap lever som väl är kvar i Skånska Trängregementets kamratförening som också med gott resultat förvaltar traditionen med Gåsablottet även om det numera kallas Gåsamiddag.

Det kör militärer

Text och bild: Bertil Nilsson

”Det kör militärer. Far, far, det kommer militärer nere på vägen. Både bilar och motorcyklar. Jag får väl gå ner där och titta, om jag står en bit från vägen?”

Far svarade genast:

”Ja, gå du ner och titta - men var försiktig. Stå bara inte för nära väggkanten. För de här militärerna känner ju inte precis till vår väg här.”

Detta hände på 1950-talet. Ofta kom militära fordon – både enskilda och i kolonner - under motormarsch och andra formeringar. De flesta var från T4 i Hässleholm. Ibland enskilt, ibland i grupper. T4 var det första militärförband jag lärde känna till namnet. Mina två yngre syskon och jag tyckte att det var spännande, när ”det körde militärer” förbi där hemma.

Plötsligt skedde något extra i vår lilla by – i Sparrarp mellan Länekärr och Essestorp – där det vanligtvis inte hände så mycket utanför den vanliga vardagen. Ibland kom far ner och tittade vid vägen. Han var också intresserad av att se bilar och andra militära fordon, motorcyklar och dragbilar med mera.

När jag frågade far hur länge han trodde trafiken skulle fortsätta, lärde han mig något intressant.

-När trossen passerat är det nog slut. Men kanske dyker ett par motorcyklar upp. Förarna ska då plocka ner skyltar och annat längs vägen. Sen är det över...

Ibland körde fordonen till sidan och stannade till. Förbi vår lilla gård i Sparrarp var vägen bred och rak. Fader Olof Nilsson, född 090909,

brukade säga att vi trots allt bodde vid en ganska stor väg - bara sex kilometer utanför Hästveda...

Från övning i dec 1957 i Farstorp. C 2.bat Mj M Svensson ger order. Bild ur T4 arkiv.

Militärer hoppade plötsligt ur bilarna. Något befäl samlade mannarna vid andra väggkanten, höjde rösten, tog fram kartan, pekade mot skogen – och gav order. Snart förflyttade sig karavanen igen. Det kom plötsligt bilar och motorcyklar, även från andra hållet. Nu blev det riktigt livat! Far förklarade enligt egna militära erfarenheter både i Skåne och Norrland vad som var på gång:

-Om 15 år får du säkert också uppleva sådana här dagar i det militära, sade han till mig.

En gång fanns ett antal repgubbar från T4 i Hässleholm på övning bara någon kilometer från mitt hem. De tältade och bodde i skogen. Jag fick inte gå dit, men jag smög så nära jag kunde. En dag, när far med hästarna Max och Prins körde hem stockar från skogen, blev han kontaktad av ett par repgubbar på den lilla skogsvägen. De gick vakttjänst med vapen. Våra båda rutinerade arbetshästar visste sedan gammalt, att deras husbonde, Olof Nilsson i Sparrarp, gärna pratade med andra personer som fanns längs vägen. Därför behövde de något frusna repgubbarna från T4 aldrig ropa HALT till hästarna och kusken.

Vaktposterna i skogen undrade om far hade familj och om de i så fall kunde få komma hem och köpa lite kokt kaffe nästa eftermiddag. De skulle betala för sig, sade de. Olof, som själv varit reggubbe under en lång beredskap långt uppe i Norrland, utlovade kaffe med tilltugg på stående fot. Han förklarade också att det inte kom på fråga med någon betalning såvida de inte kom ”hela förbandet”.

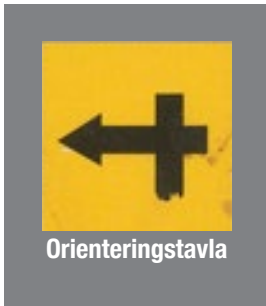

Jag minns än i dag hur fem eller sex reggubbar – nyborstade från skogen – dök upp där hemma, anförda av en gruppchef, mycket kaffesugna. De ville ta av sig kängorna men både far och mor stoppade dem från detta. Det gick bra att gå in med kängorna på. Mor tog raskt fram några gamla exemplar av tidningen Norra Skåne och lade ut på golvet där gubbarna skulle gå. Det var stort format på den tiden...

Mor hade laddat upp för fullt. Både smörgåsar, vetebröd, mjuka kakor och andra fina kakor bullades upp. Det doftade kaffe i halva huset där hemma. Far berättade om sin tid som kulspruteskytt i Norrland. Och ”krigarna” lyssnade verkligen. Tiden gick. Gruppchefen kollade klockan och gav order om uppbrott. Men först framförde han ett stort, gemensamt tack för förplägnaden. Efteråt sade mor att hon nog aldrig tidigare i sitt liv fått så mycket beröm för kaffe med tilltugg. Hon hyllades nästan som en husmor på ett regemente.

Eftersom vi bodde nära två vägkorsningar, kom det ibland militärer på motorcyklar. En av dem stannade ibland kvar för att informera trupperna. Då gick jag som ung ut och pratade med dessa vägposter. Hade de stått där länge och frusit gick jag och hämtade något ät- och drickbart, till exempel en termos med kaffe och några veteskivor, och gick ut med. Detta var alltid populärt.

Allmänt sett var jag som ung pojke lite fascinerad av de klassiska skyltarna för vägvisning i det militära. Reflexdukarna som bands fast på el- och telestolpar, stängselpålar eller andra föremål intresserade mig också. När jag cirka 15 år senare – precis som far hade förutspått – fick stifta bekantskap med sådana här anrika skyltdukar rann svetten på mig. Det var också roligt att se soldater och reggubbar med sina kängors hjälp göra vägvisningar i gruset, i en vägkorsning. Nu kom trossen! Där fanns ”koket”, servicefordon, bränsle med mera. Då visste jag att det var slut för den här gången.

Militära trafikanvisningsmärken, upplysningsmärken

Jag längtade redan till nästa besök av folk och fordon från T4. Dessa mina minnen från 1950-talet vittnar om de goda relationer som rådde mellan militärer och civila.

Det var roligt när Kronans mannar regelbundet kom genom lilla Sparrarp...

Inbjudan till höstmöte och gemensam middag den 11/10

Plats: Hotell Statt Hässleholm

Tid: 1730 Samling med mingel

1800 - 1900 Försvarsinformation, regementsledningen vid T 2 är inbjudna.

1900- Serveras det en grillbuffé med dryck därtill

Anmälan till middagen görs genom att sätta in 200 kr på bankgiro 402- 8825 senast den 8 september.
Glöm inte att ange namn på inbetalningen.

Kransnedläggning

Traditionsenlig kransnedläggning på Östra begravningsplatsen i Hässleholm äger rum 2023-12-15 kl 1100.

Efteråt samlas vi för enkel förtäring.
Plats e.s.o.

Anmälan om deltagande till vår e-post t4kf@outlook.com

